

Sygn. akt I A Ca 1087/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Małgorzata Lamparska
Sędziowie:	SSA Elżbieta Lipińska (spr.) SSA Sławomir Jurkowicz
Protokolant:	Katarzyna Stalewska

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2012 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa **Agencji Nieruchomości Rolnych Oddziału Terenowego**

w O.

przeciwko **Przedsiębiorstwu Produkcji i (...)**

z o.o. w likwidacji w R.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 29 czerwca 2012 r. sygn. akt I C 136/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej dalszą kwotę 15.932 (piętnaście tysięcy dziewięćset trzydzieści dwa) zł z ustawowymi odsetkami od 13 grudnia 2011 r.;

2. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej 2600 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z Sąd Okręgowy w zasądził od pozwanego Przedsiębiorstwa Produkcji i (...) Spółki z o.o. w likwidacji na rzecz powoda Agencji Nieruchomości Rolnych Oddziału Terenowego w O. kwotę 1.018.389,96 zł, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

W piśmie procesowym złożonym na rozprawie dnia 25.06.2012 r. powódka wskazała, iż dnia 18.06.2012 r. złożyła pozwanemu oświadczenie o potrąceniu wzajemnych należności do kwoty 686.054,25 zł przysługującej pozwanej Spółce od powódki. Tym samym na skutek dokonanego potrącenia obie wierzytelności umorzyły się nawzajem do

wysokości wierzytelności niższej. W związku z tym ograniczyła dochodzone roszczenie w wysokości 1.917.609,10 zł do kwoty 1.231.554,85 zł (1.917.609,10 zł – 686.054,25 zł) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu.

Sąd I instancji poczynił następujące ustalenia faktyczne:

Na podstawie umowy z dnia 30.07.2009 r. nr (...) strony ustaliły wysokość oraz zasady spłaty zadłużenia Przedsiębiorstwa Produkcji i (...) Spółki z o.o. z siedzibą w K. wynikającego z umowy dzierżawy nr (...) zawartej przez strony dnia 17.05.1995 r. Na dzień 30.07.2009 r. zadłużenie pozwanego wynosiło 1.715.547,61 zł z tytułu należności głównej oraz 112.593,02 zł z tytułu odsetek ustawowych. Zadłużenie to w łącznej kwocie 1.828.140,73 zł pozwany w całości uznał oraz zobowiązał się je spłacić w następujących ratach:

- 400.000 zł do dnia 30.12.2009 r. wraz z odsetkami w wysokości stopy referencyjnej ustalonej przez Komisję Europejską,
- 500.000 zł do dnia 30.12.2010 r. wraz z odsetkami w wysokości stopy referencyjnej ustalonej przez Komisję Europejską,
- 500.000 zł do dnia 30.12.2011 r. wraz z odsetkami w wysokości stopy referencyjnej ustalonej przez Komisję Europejską,
- 428.140,73 zł do dnia 30.12.2012 r. wraz z odsetkami w wysokości stopy referencyjnej ustalonej przez Komisję Europejską.

W umowie z dnia 30.07.2009 r. strony postanowiły, iż niedotrzymanie terminu płatności którejkolwiek raty spowoduje naliczanie i obowiązek zapłaty odsetek ustawowych od należności głównej wymagalnej raty, licząc od dnia jej wymagalności do dnia zapłaty.

Ponadto zastrzeżono dla powódki prawo odstąpienia od niniejszej umowy i postawienia w stan wymagalności wszystkich kwot zadłużenia w wysokości sprzed zawarcia umowy wraz z naliczonymi odsetkami za zwłokę w przypadku m.in. nieterminowego realizowania przez dłużnika płatności wynikających z umowy lub niewywiązania się z innych płatności lub obowiązków pozwanego wobec Agencji, a także powzięcia przez Agencję wiadomości o niewypłacalności pozwanego.

Pozwany bezspornie zapłacił w terminie umówionym pierwszą ratę długu w kwocie 400.000 zł. Nie dotrzymał natomiast terminu zapłaty drugiej raty w kwocie 500.000 zł. Pismem z dnia 10.09.2011 r., które pozwany otrzymał dnia 19.09.2011 r., powódka oświadczyła, iż wobec braku uregulowania przez pozwanego kolejnej raty długu w wysokości 500.000 zł, odstępuje od umowy z dnia 30.07.2009 r. nr (...). Jednocześnie powódka wezwała pozwanego do zapłaty niespłaconej części zadłużenia w kwocie 1.315.547,71 zł wraz z ustawowymi odsetkami.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie, pozwany w piśmie z dnia 29.09.2011 r. wskazał, iż z uwagi na trudności finansowe zwracał się już do powódki o umorzenie raty w wysokości 500.000 zł, ale nie uzyskał żadnej odpowiedzi. Jednocześnie wskazał, iż jest w trakcie restrukturyzacji naprawczej i nie ma możliwości bieżącego regulowania swoich zobowiązań. Wobec tego zwrócił się do powódki o dalsze rozłożenie na raty powstałego zadłużenia oraz nienaliczanie odsetek od zaległych płatności.

Dnia 14.09.2011 r. powódka wystosowała do pozwanego ostateczne wezwanie do zapłaty zadłużenia w kwocie 1.574.366,43 zł wraz z dalszymi odsetkami ustawowymi, a w piśmie z dnia 7.10.2011 r. poinformowała pozwanego, że nie wyraża zgody na umorzenie zadłużenia oraz na rozłożenie długu na dalsze raty.

Dnia 19.01.2012 r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki – Przedsiębiorstwo Produkcji i (...) Spółki z o.o. w D., które postanowiło o postawieniu Spółki w stan likwidacji, odwołaniu dotychczasowego Prezesa Zarządu i powołaniu Likwidatora.

Dnia 18.06.2012 r. powódka złożyła wobec pozwanego oświadczenie o potrąceniu wierzytelności w kwocie 686.054,25 zł (przysługującej pozwanemu od powódki na podstawie faktury VAT (...)), z wierzytelnością wynikającą z umowy nr (...) z dnia 30.07.2009 r.

Przy takich ustaleniach Sąd Okręgowy uznał, że powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie. Niespornym w sprawie było, że łączyła je umowa dzierżawy z dnia 17.05.1995 r. oraz, że po stronie pozwanego powstało zadłużenie wynikające z tej umowy, także fakt zawarcia przez strony umowy z dnia 30.07.2009 r. oznaczonej numerem (...), w której ustaliły wysokości i zasady spłaty przez pozwanego ww. zadłużenia. Poza sporem pozostawała również okoliczność, że pozwany tylko częściowo wywiązał się z obowiązków przyjętych w umowie z dnia 30.07.2009 r., płacąc w terminie umówionym tylko jedną ratę długu. Zaprzestał regulowania pozostałych rat, co – zgodnie z porozumieniem stron – dawało powódce uprawnienie do odstąpienia od umowy z dnia 30.07.2009 r. Treść pisma powódki z dnia 10.09.2011 r. oraz dowód jego doręczenia pozwanemu pozwoliły Sądowi na ustalenie – wbrew twierdzeniom strony pozwanej – że powódka skutecznie odstąpiła od umowy z dnia 30.07.2009 r.

Spór między stronami sprowadzał się do ustalenia, jaka jest wysokość zadłużenia pozwanego wobec powódki. Powódka domagała się bowiem łącznie kwoty 1.917.609,10 zł, wskazując, iż na kwotę tę składa się należność główna w kwocie 1.315.547,71 zł, odsetki liczone od tej kwoty według stopy referencyjnej ustalonej przez Komisję Europejską w kwocie 83.703,67 zł oraz odsetki ustawowe w kwocie 516.484,19 zł.

Pozwany tymczasem nie kwestionował wysokości należności głównej dochodzonej pozwem, natomiast poddawał w wątpliwość prawidłowość wyliczenia odsetek.

Analiza porozumienia zawartego przez strony dnia 30.07.2009 r. doprowadziła Sąd Okręgowy do wniosku, że zadłużenie pozwanego z tytułu należności głównej na dzień zawarcia porozumienia wynosiło 1.715.547,71 zł, a zatem po uiszczeniu przez pozwanego pierwszej raty długu w kwocie 400.000 zł, jego zadłużenie z powyższego tytułu wynosi 1.315.547,71 zł i dochodzenie tej kwoty Sąd uznał za zasadne.

Sąd uznał natomiast, że nieprawidłowym było dokonanie przez powódkę podwójnego naliczenia odsetek od należności głównej. Powódka od tej samej kwoty i za ten sam okres naliczyła pozwanemu zarówno odsetki według stopy referencyjnej ustalonej przez Komisję Europejską, jak i odsetki ustawowe. Uprawnienie do takiego naliczenia odsetek nie wynika – zdaniem Sądu – z żadnego zapisu zawartego przez strony w dniu 30.07.2009 r. porozumienia. Jakkolwiek w § 2 tego porozumienia strony wskazały, iż poszczególne raty długu będą uiszczane wraz z „odsetkami w wysokości stopy referencyjnej ustalonej przez Komisję Europejską”, to jednak zapis ten – w opinii Sądu – oznaczał, iż odsetki umowne należałyby się powódce, gdyby strony realizowały ww. porozumienie, a pozwany regulowałby umówione raty z opóźnieniem. Z taką sytuacją nie mamy jednak do czynienia w niniejszej sprawie, albowiem powódka po zaprzestaniu przez pozwanego regulowania kolejnej raty długu, odstąpiła od umowy z dnia 30.07.2009 r. Wobec tego, powódka nabyła uprawnienie do domagania się od pozwanego zapłaty długu głównego jedynie z odsetkami ustawowymi, co wynika wprost z zapisu § 2 ust. 2 porozumienia z dnia 30.07.2009 r. Treść wezwań kierowanych przez powódkę do pozwanego po odstąpieniu od umowy z dnia 30.07.2009 r. sugeruje, że powódka była świadoma tego jedynie uprawnienia. W żadnym z tych wezwań powódka nie domagała się bowiem od pozwanego zapłaty odsetek umownych i ustawowych. Żądała jedynie zapłaty odsetek ustawowych.

W świetle powyższego nie zasługiwało na uwzględnienie żądanie powódki zasądzenia od pozwanego kwoty 83.703,67 zł z tytułu odsetek liczonych według stopy referencyjnej ustalonej przez Komisję Europejską.

Sąd dokonał także weryfikacji wyliczenia odsetek ustawowych od kwoty 1.315.547,71 zł dokonanego przez powódkę. Powódka bowiem z tego tytułu domagała się kwoty 516.484,19 zł. W ocenie Sądu wyliczenie dokonane przez powódkę nie jest prawidłowe. Odsetki ustawowe od kwoty 1.315.547,71 zł za okres od 31.07.2009 r. (tj. pierwszego dnia wymagalności długu głównego) do 9.12.2011 r. (tj. dnia poprzedzającego wniesienie pozwu), a zatem za 830 dni liczone według stopy 13 % wynoszą 388.896,50 zł i żądanie tylko tej kwoty z tytułu odsetek ustawowych zasługiwało na uwzględnienie.

Łączna suma należności przysługującej powódce wyniosła – w ocenie Sądu – kwotę 1.704.444,21 zł. Tę kwotę należało pomniejszyć o dokonaną między stronami kompensatę wzajemnych wierzytelności do kwoty 686.054,25 zł. Ostatecznie należało zasądzić na rzecz powódki kwotę 1.018.389,96 zł wraz z dalszymi odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu, a w pozostałym zakresie powództwo oddalić.

Z uwagi na to, że powódka wygrała proces w 83%, a pozwany – w 17 %, Sąd rozdzielił stosunkowo poniesione przez strony koszty procesu, zgodnie z zapisem art. 100 k.p.c.

Od wyroku tego apelację wniosła powódka w części – co do kwoty 15.931,77 zł – zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegający na błędnych założeniach, że:

1. dniem poprzedzającym dzień wniesienia pozwu jest dzień 9.12.2011 r. podczas gdy z prezentaty Sądu wynika, iż pozew został złożony w biurze podawczym Sądu Okręgowego w Opolu w dniu 13.12.2011 r., a zatem dniem poprzedzającym dzień wniesienia pozwu był dzień 12.12.2011 r. i tym samym okresem, za który należne są powódce odsetki ustawowe od kwoty 1.315.547,71 zł, jest okres od dnia 31-07-2009 r. do dnia 12.12.2011 r.;

2. suma dni liczonych od dnia 31-07-2009 roku do dnia 9.12.2011 r. wynosi 830 dni, co stanowi okres, za który Sąd I instancji naliczył należne powódce odsetki ustawowe w kwocie 388.896,50 zł, podczas gdy prawidłowe wyliczenie matematyczne to 861 dni, co przy takim wyliczeniu daje kwotę odsetek ustawowych- 403.422,62 zł.

W związku z powyższym, wniosła o:

- zmianę wyroku poprzez zasądzenie na rzecz powódki kwoty 1.034.321,73 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13.12.2011 r. do dnia zapłaty, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W toku rozprawy apelacyjnej pełnomocnik strony pozwanej oświadczyła, że „na pewno nie wnosi o oddalenie apelacji”.

Po rozpoznaniu apelacji Sąd Apelacyjny uznał ją za uzasadnioną. W zasadzie na końcowym etapie procesu wszystkie okoliczności były między stronami bezsporne. Sąd Okręgowy nie podzielił poglądu powódki, że służy jej roszczenie w zakresie odsetek zarówno ustawowych, jak i umownych, co było najbardziej sporną częścią procesu, a powódka nie zaskarżyła wyroku w tym zakresie. Apelacja sprowadzała się zatem do prawidłowości wyliczenia należnych odsetek ustawowych. W tym zakresie Sąd I instancji dopuścił się oczywistej omyłki, przyjmując za początkowy termin liczenia tych odsetek 9 grudnia 2011 r., podczas gdy w istocie pozew wpłynął do Sądu 13 grudnia 2011 r., jak twierdzi apelacja (k. 2). Słuszny jest zatem wniosek, że odsetki należne powódce winny być liczone do 12 grudnia; przyznał to swoją postawą procesową także pozwany. W tej sytuacji i wobec prawidłowości wyliczenia kwoty tych odsetek przez powódkę, Sąd Apelacyjny wyrok zmienił w zaskarżonym zakresie w oparciu o art. 386 § 1 kpc.

Orzeczenie o kosztach oparto na art. 98 kpc.

bp